

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет Біолого-технологічний
Кафедра технології кормів і годівлі тварин

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ОК 3. Кормозабезпечення і нормована годівля собак
(обов'язковий / вибірковий)

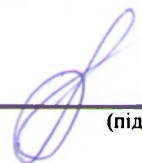
Реалізується в межах освітньої програми «Кінологія»

за спеціальністю Н2 Тваринництво

на другому (магістерському) рівні вищої освіти

Суми – 2026

Розробник:

(підпис)

Опару В.О.

(прізвище, ініціали)

к.с.-т.ч. Сомечук

(вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено
та затверджено на
засіданні кафедри
Технології кормів і
годовлі тварин

протокол від

18.05 2026

№ 11

Завідувач
кафедри

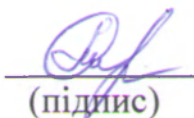
(підпис)

Опару В.О.

(прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

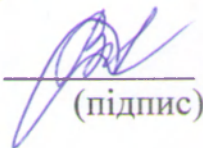

(підпис)

Буча Л.В.

(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

(підпис)

Возняк В.В.

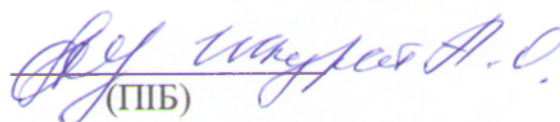
(ПІБ)

Рецензія на робочу програму (додається) надана:

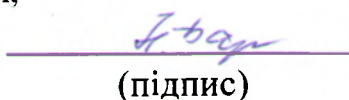

(ПІБ)

Шибанов М.Б.

(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

(Надія Баранчик)

(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 27.05. 2026 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Кормозабезпечення і нормована годівля собак							
2.	Факультет/кафедра	Біолого-технологічний / Технології кормів і годівлі тварин							
3.	Статус ОК	Обов'язковий							
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК	Кінологія /Н2 Тваринництво							
5.	ОК може бути запропонований для (для вибіркового ОК)	-							
6.	Рівень НРК	Другий (магістерський)							
7.	Семестр та тривалість вивчення	1 семестр, 15 тижнів							
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5							
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття)						Самостійна робота	
		Лекційні		Практичні		Лабораторні			
		денна	заоч.	денна	заоч.	денна	заоч.	денна	заоч.
		30	10	30	10	-	-	90	130
10.	Мова навчання	Українська							
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Опара Віктор Олексійович							
11.1	Контактна інформація	Доцент кафедри технології кормів і годівлі тварин, кабінет 319 головного корпусу ел. адреса: vopara@ukr.net консультації: щопонеділка 13 ⁰⁰ -14 ⁰⁰ .							
12.	Загальний опис освітнього компонента	Дисципліна Кормозабезпечення і нормована годівля собак сприяє підготовці фахівців, здатних розв'язувати практичні проблеми професійної діяльності з ефективного і раціонального використання кормів при організації нормованої годівлі сільськогосподарських тварин і собак. Основні теми, які підлягають вивченню: хімічний склад, перетравність та поживність кормів, анатомічні та фізіологічні особливості травлення у тварин різних видів; класифікація, кормова цінність та особливості використання різних кормів; особливості нормованої годівлі різних статевих – вікових груп сільськогосподарських тварин та порід собак. В результаті вивчення освітнього компонента студент буде здатен: оцінювати якість кормів за органолептичними показниками та даними лабораторних досліджень хімічного складу; визначати норми годівлі та складати раціони для різних вікових груп сільськогосподарських тварин і собак.							
13.	Мета освітнього компонента	Освітній компонент спрямований на досягнення фахових програмних компетентностей, що реалізується через дисциплінарні результати навчання, зокрема: формування у студентів глибоких теоретичних знань стосовно хімічного складу, перетравності та поживності кормів; характеристики основних кормів тваринного та рослинного походження, мінеральних і вітамінних добавок тощо, а також технології їх приготування та згодовування тваринам; типи раціонів та особливості годівлі сільськогосподарських тварин і собак у залежності від віку, фізіологічного стану, способів утримання, породи.							

14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент базується на ОК1 Методологія та організація наукових досліджень із застосуванням іноземної мови за професійним спрямуванням. Освітній компонент є основою для ОК4 Інноваційні технології виробництва продукції тваринництва, ОК6 Біологія, утримання та профілактика захворювань собак, ОК9 Дослідницька практика, ОК10 Атестаційний іспит. Кваліфікаційна робота.
15.	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності у СНАУ регулюється Кодексом академічної етики http://docs.snau.edu.ua/documents/normatyvni-documenty/e.pdf У відповідності до нього вимоги до студента щодо дотримання академічної доброчесності під час вивчення освітнього компонента наступні: відповідально ставитись до своїх обов'язків, вчасно та добросовісно виконувати завдання, передбачені навчальною програмою; бути присутнім на усіх заняттях; виконувати самостійну роботу; чесно та відповідально готуватись до поточного, модульного та підсумкового контролю; подавати на оцінювання лише самостійно виконану роботу. Є неприйнятним для студента: виявляти нешанобливе та некоректне ставлення до викладача; запізнюватись на заняття та пропускати їх без поважних причин; під час навчального процесу використовувати підказки, роботи інших осіб, телефони; надавати та одержувати допомогу від третіх осіб при проходженні поточного, модульного та підсумкового контролю; отримувати або пропонувати хабар за отримання будь-яких переваг у навчальній діяльності. За порушення правил академічної доброчесності студенти можуть бути притягнуті до наступних форм відповідальності (ч.6 ст. 42 Закону України «Про освіту»): повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з університету; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.
16.	Посилання на Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=6445
17.	Ключові слова	Корми, хімічний склад та поживність кормів, перетравність кормів, раціон, годівля собак.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)			Як оцінюється РІД
	ПРН 1	ПРН 4	ПРН 12	
ДРН 1. Застосувати фахові знання та розуміння при визначенні хімічного складу кормів для	x	x		Індивідуальне завдання, підсумковий екзаме

сільськогосподарських тварин і собак, особливостей травлення, обміну та засвоєння ними поживних речовин раціону.				
ДРН 2. Використовувати здобуті знання щодо оцінки якості, технології виробництва і зберігання різноманітних кормів та добавок для ви значення можливостей подальшого їх використання в годівлі тварин.	x	x	x	Індивідуальне завдання, підсумковий екзамен
ДНР 3. Скласти раціони для сільськогосподарських тварин і собак та організувати їх годівлю відповідно планових показників.	x	x	x	Індивідуальна розрахункова робота, підсумковий екзамен

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу								Рекомендована література
	Аудиторна робота						Самостійна робота		
	Лк		Пз		Лаб.з				
	ден.	заоч.	ден.	заоч.	ден.	заоч.	денна	заоч.	
Тема 1. Хімічний склад, перетравність та поживність кормів. 1.Хімічний склад кормів. 2. Фізіологічні та анатомічні особливості травлення у сільськогосподарських тварин і собак. 3. Перетравність кормів та методи її вивчення і покращення. 4. Поживність кормів. 5. Значення поживних і мінеральних і біологічно-активних речовин.	10	2	10	2	-	-	30	40	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8 електронні ресурси
Тема 2. Класифікація, кормова цінність та особливості використання кормів та кормових добавок у годівлі тварин. 1. Класифікація кормів. Корми рослинного походження. 2. Технології виробництва та використання кормів тваринного походження, мікробіологічного та хімічного синтезу. 3. Мінеральні, вітамінні та інші кормові добавки для тварин. 4. Повнораціонні(промислові) кормові засоби для собак.	10	2	10	2	-	-	30	40	1, 2, 3, 4, 5, 8, 12 електронні ресурси

5. Державний контроль за виробництвом, обігом та використанням кормів. Закон України «Про безпечність та гігієну кормів».									
Тема 3. Нормована годівля тварин 1. Особливості та технології нормованої годівлі жуйних тварин. 2. Особливості сучасних технологій годівлі моногастричних тварин. 3. Сучасні системи годівлі сільськогосподарської птиці, кролів та ін. тварин. 4. Характеристика основних типів годівлі собак. Їх переваги і недоліки. Особливості годівлі племінних та робочих собак. 5. Особливості годівлі цуценят і молодих собак. Контроль повноцінності годівлі собак.	10	6	10	6	-	-	30	50	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12 електронні ресурси
Всього	30	10	30	10	-	-	90	130	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)	Кількість годин
ДРН 1	Лекція, презентація, практичні заняття	20\4	Опрацювання конспекту, літературних джерел, виконання індивідуального завдання	30\40
ДРН 2	Лекція, презентація, лабораторно-практична робота, робота зі зразками кормів.	20\4	Опрацювання конспекту, літературних джерел, виконання індивідуальної розрахункової роботи.	30\40
ДРН 3	Лекція, презентація, практичні заняття, заняття у розпліднику СНАУ.	20\12	Опрацювання конспекту, літературних джерел, виконання індивідуального завдання	30\50

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1	Індивідуальне завдання за темою 1	20 балів / 20%	1 семестр, 5 тиждень
2	Індивідуальне завдання за темою 2	20 балів / 20%	1 семестр, 10 тиждень
3	Індивідуальне завдання за темою 3	30 балів / 30%	1 семестр, 14 тиждень
4	Екзамен – тест множинного вибору.	30 балів / 30%	
	Всього	100 балів / 100%	

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Індивідуальне завдання за темою 1	<12 балів	12-15 балів	15-18 балів	18-20 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі відповіді не надано	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано відмінне знання навчального матеріалу
Індивідуальне завдання за темою 2	<12 балів	12-15 балів	15-18 балів	18-20 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі відповіді не надано	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано відмінне знання навчального матеріалу
Індивідуальне завдання за темою 3	<18 балів	18-22 балів	22-27 балів	27-30 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі відповіді не надано	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано відмінне знання навчального матеріалу
Екзамен	<18 балів	18-22 балів	23-26 балів	27-30 балів
Всього	0-59 балів	60 – 74 бали	75-89 балів	90-100 бали

5.2. Формативне оцінювання

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1.	Усне опитування після вивчення тем	На наступному практичному занятті після викладення матеріалу за темою
2.	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над індивідуальним завданням протягом занять	Протягом семестру
3.	Усний зворотний зв'язок від викладача після виконання розрахункової роботи	На наступному занятті після здачі студентом виконаного завдання
4.	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над доповіддю, презентацією	Протягом семестру

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники, посібники

1. Бомко В. С. Корми і кормові добавки та ефективність їх використання в годівлі тварин: навчальний посібник / В. С. Бомко, Є. В. Сиваченко, О. В. Сметаніна .- Біла Церква, 2023 .- 225 с.

2. Гайдук С. В. Основи дресирування, гігієни та годівлі службових собак. Львів: ФОП Марченко Т.В., 2024. 175 с.

3. Кормова база і годівля мисливських тварин /В. О. Опара, В. В. Попсуй, О. В. Корж, О. Б. Кисельов.– Суми: ФОП Цьома С. П., 2024, 152 с.

4. Проваторов Г.В., Проваторова В.О. Годівля сільськогосподарських тварин: Підручник.— Суми: ВТД: Університетська книга, 2023.— 510 с.

5. Правда про харчування тварин. Посібник. Режим доступу: <https://academy.royalcanin.com/ua/nutritional-truths-handbook>

6. Шапля В. П. та ін. Інноватика годівлі тварин, технології кормів, комбікормів та кормових добавок: навчальний посібник-довідник для самостійного вивчення та практичних занять з дисц. «Інноватика годівлі тварин, технології кормів, комбікормів та кормових добавок» для здобув. другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заоч. форм навчання спец. Н2 «Тваринництво» освітньої програми «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»Харків: ДБТУ, 2025. 56 с.

7. Як годувати дорослу собаку. Посібник з годування собак. Режим доступу: <https://www.purina.ua/articles/dogs/feeding/guides/yak-goduvati-doroslu-sobaku>

6.1.2. Методичне забезпечення

1. Сучасні технології кормів та кормових добавок. Конспект лекцій для студентів ОС «магістр» спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва», денної, заочної та дистанційної форм навчання. Суми, 2022. - 246 с.

2. Сучасні технології кормів і кормових добавок. Методичні вказівки для проведення самостійної роботи для студентів І курсу магістратури біолого-технологічного факультету зі спеціальності 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва, денної і заочної форм навчання Суми, 2022. - 87 с.

3. Сучасні технології кормів і кормових добавок. Методичні вказівки для проведення лабораторно-практичних занять та самостійної роботи для студентів ОС «магістр» спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва», денної, заочної та дистанційної форм навчання. Суми, 2023. - 114 с.

4. Курс лекцій та лабораторно-практичних занять з дисципліни «Кормозабезпечення і нормована годівля собак» <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=6445>

5. Біологія, утримання, годівля та профілактика захворювань собак. Методичні вказівки щодо виконання індивідуальної та самостійної роботи / За ред. Була Л.В. Суми, 2023. 19 с.

6. Біологія, утримання, годівля та профілактика захворювань собак. Методичні вказівки до лабораторно-практичних занять для студентів денної і заочної форми навчання згідно освітньої програми «Кінологія» освітній рівень «Магістр» зі спеціальності 204 – Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва/укл. Була Л.В. Суми, 2024. 95 с.

6.1.3. Електронні ресурси

1. <http://uku.com.ua/>
2. <http://www.fci.be/en/>
3. <http://zakon.rada.gov.ua/>
4. <https://www.imaio.com/en/vet-anatomy/dog/dog-general-anatomy>
5. <https://www.youtube.com/watch?v=ojnkL73Wl44>
6. <https://www.allaboutdogfood.co.uk/dog-feeding-guide>
7. <https://europeanpetfood.org/self-regulation/nutritional-guidelines/>

6.2. Додаткові джерела

7. Корж О.П. Етологія тварин: підручник для вищих навчальних закладів. Суми: Університетська книга, 2023. – 236 с.

8. Проваторов Г.В., Ладика В.І. та ін. Норми, раціони і поживність кормів для різних видів сільськогосподарських тварин: Довідник.– Суми: ВТД „Університетська книга”, 2023.448 с. 6. Лихач В.Я.

9. Оптимізація технологічних рішень утримання і годівлі свиней в умовах промислової технології: монографія / В. Я. Лихач, М. Г. Повод, М. Б. Шпетний, В. М. Нечмілов, А. В. Лихач, О. Г. Михалко, Є. В. Баркар, Л. Г. Ленюков, О. О. Кучер. Миколаїв: Іліон, 2023. 518 с.8.

10. Pivtorak, Y. I., Semchuk, I. Y., & Naumyk, O. S. (2023). Organization of rationed feeding and feeding of dogs. Scientific Messenger of Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies. Series: Agricultural sciences, 25(98), 87–91. doi: 10.32718/nvlvet-a9815

11. Nutritional Guidelines For Complete and Complementary Pet Food for Cats and Dogs. FEDIAF. 2021. 98 p. <https://europeanpetfood.org/wp-content/uploads/2022/03/Updated-Nutritional-Guidelines.pdf>

12. Повод М. Г., Опара В. О., Михалко О. Г., Повозніков М. Г., Лихач В. Я., Вощенко І. Б., Гутий Б. В., Мойсей І. С. Ефективність використання високобілкового соняшникового концентрату в годівлі свиней. Науковий вісник ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького. Серія: Сільськогосподарські науки, 2022, т 25, № 97 doi: 10.32718/nvlvet-a9701

13. Наукові та науково-виробничі журнали:

- Club Dogs. Клубні собаки: ВГО «Кінологічна Спілка України».
- Мисливські собаки.
- Ветеринарна практика
- Вісник Сумського національного аграрного університету, серія «Тваринництво»

6.3. Програмне забезпечення

1. Excel.
2. Текстовий редактор Word.
3. Microsoft Office Power Point.